

Človek prázdnoty. Tak som nazvala túto skulptúru vytvorenú z drôtu, hliny, vody a kúska rozbitého zrkadla v strede. Snažila som sa tým vystihnúť hlavné témy knihy Akoby kameň zjedla od W. Tochmana. V tejto knihe sú následky bosniackej vojny prerozprávane prostredníctvom fragmentových príbehov preživších, ktorí hľadajú uzavretie. Dutá - prázdna postava, ktorá je stredobodom tohto projektu, je metafora neúplnosti smútku – smútku, ktorý je poznačený nielen smrťou ale aj neistotou.

Materiály použité na skulptúru sú všetky také, aké by sa našli vo vojnu zničenej Bosne. Drôt. Kúsky drôtu, každý z iného zdroju, každý inej dĺžky, každý inej hrúbky symbolizujú rozdielnosť v spoločnosti. Každý pochádzame z iného zdroja, každý sme inej dĺžky, inej hrúbky. Všetci sme ale zo železa. Zo železa. Z materiálu, ktorý je veľmi žiadaný vo vojne. Rovnako ako ľudia. Ľudia, ktorí len nasledujú pokyny tých vyššie postavených. Drôt je schovaný a obalený v hline. Hlina. Hlina na ktorej by bežne rástla tráva. V čase vojny je však hlina prázdna. Žiadna tráva. Vojnou neničíme len samých seba ale aj všetko okolo nás, všetko čo tu bolo pred nami, všetko čo tu po nás aj ostane. Voda. Znak čistoty. Čistota ktorá vo vojne nie je prítomná. Jediná čistota ostáva v ľuďoch, ktorí vojnou trpia. Čistota, ktorá drží ľudí pohromade rovnako ako voda drží hlinu. Kúsok zrkadla. Ten som našla v opustenom dome. Opustené domy. Rovnaké ktoré ostávajú po vojne. Všetci utekajú, opúšťajú všetko čo majú, všetko čo poznali, aby zachránili to najdôležitejšie – svoje životy. Zrkadielko v strede odráža náš odraz, keď sa do neho pozrieme. Náš odraz, ako odraz spoločnosti. Spoločnosti, ktorá, aj keď nechce, je zodpovedná za tú prázdnotu, ktorá ostala v obetiach vojny. Spoločnosti, ktorá ,priamo alebo aj nepriamo, je zodpovedná za utrpenie spôsobené obetiam. Ďalej to odzrkadľuje, že jediná vec ktorá ostane po smrti človeka, sú obrazy ľudí ktorí prežili. To jediné, čo po nich v skutočnosti ostalo.

Prázdnota skulptúry taktiež odráža medzery v životoch pozostalých, ktorí žijú s neustálou bolesťou z absencie. Skulptúra ako figúrka predstavuje príklad predmetov, ktorých sa preživší držia, podobne ako v knihe, ktoré sa spoliehajú na malé relikvie minulosti, aby si udržali spojenie s tými, ktorých stratili. Táto hmatateľná aj vizuálna prázdnota preto predstavuje, ako vojna vymazáva nielen životy ale aj štruktúry a vzťahy, ktoré tieto životy predstavovali. Prázdnota, ktorá sa nikdy nezaplní. Vzťahy, ktoré sa nikdy neopravia. Štruktúry, ktoré navždy ostanú zničené. A to všetko položené na tanieri pre nás, aby sme sa na to pozerali, ponaučili, robili o tom projekty. Projekty. Projekty položené na smrti tisícoch ľudí. Je to správne? Na tom nezáleží. Znova sme len prázdni ľudia nasledujúci tých vyššie postavených. Presne ako skulptúra na tanieri...